

2020-01-16

Dnr: SOC 2020/23

Handläggare

Christer Sundsmyr
christer.sundsmyr@vanersborg.se
0521-72 10 08

Mottagare

Socialnämnden

Bokslut och årsredovisning för socialnämnden 2019

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner och överlämnar upprättat bokslut och årsredovisning för år 2019 till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Varje kommunal nämnd ska enligt ekonomikontorets anvisningar sammanställa bokslut och årsredovisning. Dessa kommer att ingå som en del i kommunens externa årsredovisning för år 2019. Bokslut och årsredovisning biläggs och innehåller en kort berättelse över årets verksamhet, jämförelsetal för nämndens verksamhet, resultatavstämning, ekonomi, personal och investeringar.

Socialnämndens resultat för 2019 visar ett underskott på 30,2 mkr vilket motsvarar 3,0 procent av nettobudgeten. Fördelning av resultat per anslagsbindningsnivå redovisas i följande tabell.

Anslagsbindning, mkr	Intäkt	Kostnad	Netto	Budget- diff
Nämnd/Adm	4,3	41,6	37,3	0,1
Äldreomsorg	85,8	6031	517,3	-9,5
Individ och familjeomsorg	18,8	194,0	175,2	-13,4
Omsorg om funktionshindrade	46,9	290,3	243,4	-7,9
Arbete, sysselsättning och integration	58,3	115,7	57,4	0,5
Netto	214,1	1 244,7	1 030,6	-30,2

Karin Hallberg

Förvaltningschef

Bilagor

Bokslut och årsredovisning för socialnämnden 2019

Sändlista

Kommunstyrelsen
Ekonomikontoret

Socialnämnden

Ordförande: Dan Nyberg (S)

Vice ordförande: Henrik Harlitz (M)

2:e vice ordförande: Ann-Britth Fröjd (C)

Förvaltningschef: Karin Hallberg

Årets verksamhet

Socialförvaltningen är indelad i sju verksamhetsinriktningar nämnd och administration, vård och omsorg särskilt boende (VoO SÄBO), vård och omsorg hemtjänst (VoO hemtjänst), vård stöd och utredning (VSU), individ och familjeomsorg (IFO), omsorg om funktionshindrade (OoF) samt arbete sysselsättning och integration (ASI) och leds av en förvaltningschef samt sju verksamhetschefer. Förvaltningen arbetar på uppdrag åt socialnämnden och har att förhålla sig till flertalet lagrum, t.ex. socialtjänstlagen (SoL), lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM), lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), och hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Kvaliteten på nämndens verksamhet ska vara minst riksnitt i nationella jämförelser

● Uppnås

Kontinuerligt arbete pågår inom förvaltningen för att säkerställa kvaliteten gällande rättssäkerhet, utförande av insatser, dokumentation, samverkan och metodutveckling. Internkontroller avseende myndighetshandläggning och handläggning i verkställigheten genomförs med regelbundenhet för att säkerställa kvaliteten i verksamheten. Lex Sarah- och lex Maria- utredningar genomförs då misstanke om missförhållanden eller vårdskada har uppmärksamats. Synpunkts- och klagomålsrutinen efterlevs inom förvaltningen. Förvaltningen genomför flertalet brukarundersökningar samt medverkar i öppna jämförelser för att följa upplevelsen av förvaltningen jämfört med andra. Förvaltningen har generellt goda resultat över riksnitt i de brukarundersökningar som genomförts under året. Det som särskilt utmärker sig positivt i förvaltningen är indikatorer på ett bra bemötande och trygghet. I de delar vi ser att vi ligger lägre än riksnitt pågår aktiviteter för att förbättra resultatet. Förvaltningen har måluppfyllelse för året. Förvaltningsledningen har lämnat ett uppdrag till medarbetare att se över hur vi som förvaltning hanterar all statistikredovisning då vi uppmärksammat vissa svårigheter med nuvarande statistik för att göra fullt ut korrekta jämförelser.

Andel som når egen försörjning ökar

■ Uppnås inte

Kostnad för försörjningsstöd har ökat jmf 2018. Under året har det intensifierade samarbetet mellan IFO och ASI med arbetsmarknadsenheten fortsatt, vilket

innebär att personer som söker försörjningsstöd vid nybesök omgående remitteras till konsulent i vägledningsteam för kartläggning och bedömning av lämplig aktivitet/insats med syfte att hitta snabbaste vägen till självförsörjning. Sedan detta "snabbspår" startade upp i november 2018 har 134 personer remitterats. Under 2019 var 562 personer inskrivna på AME varav 78 personer gick till arbete och 73 personer till studier.

2019-09-01 startades ett projekt via Samordningsförbundet kring målgruppen SGI-0 (sjukskrivna utan ersättning). Syftet är att skapa kontaktvägar mellan socialtjänsten och Försäkringskassan för att förbättra samverkan kring målgruppen. Projektet pågår till 2020-08-31.

2019-09-01 startades ett treårigt projekt upp via samordningsförbundet. "All-In" syftar till att utveckla en struktur- och myndighetsövergripande arbetsmetod för integration och bidra till större delaktighet på arbetsmarknaden och i samhället för utrikes födda. I Vänersborg beslutades att kvinnor med försörjningsstöd skulle prioriteras. Cirka 90 kvinnor deltar i projektet.

12 personer från vår kommun har varit inskrivna i Krami under året, sju av dessa har gått ut i arbete. Ytterligare åtta personer har fått eller får stöd via Krami utan att bli inskrivna p.g.a drogproblematik eller psykisk ohälsa. Under 2019 har totalt 20 personer från Vänersborg varit på informationsmöten.

Den pågående omstruktureringen av Arbetsförmedlingen med neddragningar och omorganisation har kraftigt påverkat samarbetet i negativ riktning. Det har inneburit en övervältringseffekt i form av ökade volymer av arbetslösa som söker stöd hos kommunen samt ökade kostnader för försörjningsstöd. Detta ställer ökade krav på oss och andra aktörer att hitta konstruktiva lösningar. På det stora hela har antalet externa platser och placeringar ökat.

Samhällsutveckling

Boendebehov för särskilt boende ska tillgodoses inom skälig tid, 30 dagar för äldreboende och 180 dagar inom omsorgen för LSS-boende

■ Uppnås inte

Förvaltningen som helhet når inte målet, OoF har vakanta platser och når målet, men inte inom äldreomsorgen.

Ett intensivt arbete har under året pågått för att kunna tillgodose platser inom äldreomsorgens särskilda boenden inom 30 dagar. Aktiviteten har varit smidig in- och utflyttning på särskilt boende. Generellt arbetar enhetscheferna aktivt med att få till en snabb hantering av in- och utflyttning. De jobbar med att snabbt erbjuda platserna som blir lediga. Orsaker till fördröjningar att kunna erbjuda plats kan uppstå då fastighetsbolagen behöver renovera/åtgärda lägenheten innan ny hyresgäst kan flytta in. Verksamheten kommer att arbeta vidare med en ännu tydligare rutin för in- och utflyttning för att hålla processen levande. Ett tryck på platser har rått under året, vilket lett till att genomsnittliga tiden på antal dagar från beslut till erbjudande om plats för somatikplats är 53 dagar och 52 dagar för demensplats.

Inom OoF pågår hemtagning av personer boende i extern plats.

Ekonomi

God ekonomisk hushållning inom givna resurser genom effektivare och tätare uppföljningar av verksamhet, budget och personal

Uppnås inte

Förvaltningen gör ett underskott för året med 30,2 mkr. Förvaltningen fick ett tillfälligt budgetanslag för året på 20,0 mkr samt har utifrån olika åtgärder/insatser utöver det tillfälliga anslaget minskat kostnaderna vilket gör att underskottet blev mindre än prognoserna visade under hösten.

God ekonomisk hushållning genomsyrar allt arbete inom förvaltningen och vi har under året arbetat inom alla led med att genomföra budgetanpassande åtgärder, aktiviteter för att arbeta på hemmaplan så långt det är möjligt samt samarbete över enhets- och verksamhetsgränser för att nyttja resurserna effektivt. Varje chef har deltagit i regelbundna uppföljningar med ekonom varje månad. Vi har implementerat en budgetprognosmetod i syfte att stärka chefer i deras månadsvisa prognos och analysarbete tillsammans med ekonom. Ett stort fokus inom förvaltningen är att sänka sjukfrånvaro och öka hälsan på arbetsplatsen.

Förvaltningen har arbetat för att fullt ut implementera hel/del - heltid som norm och ta hand om den övertalighet som uppstår inom ram. Samtliga verksamhetsinriktningar arbetar för att öka effektiviteten inom verksamheterna, exempel är hemtjänsten som satt som mått att vara 65 procent ute hos vårdtagarna. Orsaken till förvaltningens underskott är ökade volymer i form av ärenden och nivåer på behov som inte ryms inom budgetram, men har lagstöd för att insatsen ska ske. Förvaltningen arbetar systematiskt med och har genomfört flertalet åtgärder för att minska underskottet. Förvaltningen fortsätter genomföra åtgärder för att anpassa verksamheten efter ram 2020, men gör också insatser för att kostnadsreducera och "hitta" medel.

Medarbetare

Sänka sjukfrånvaron till max 8,0 procent per år och avdelning

Uppnås inte

Sjukfrånvaron totalt för socialförvaltningen januari-november uppgår till 10,0 % varav kort är 3,0 %. Bemanningseenheterna är borttagna, vilket gör att sjukfrånvaron troligtvis är högre än vad den egentligen ska vara. Det pågår ett mycket aktivt arbete inom förvaltningen för att minska sjukskrivningstalen för medarbetare och verksamhets skull och arbetet sker i ett nära samarbete mellan chefer och personalspecialister. Samarbetet har ökat under året och alla har fokus på frågan. Tre av sju verksamhetsinriktningar har målnuppfyllelse, men fler har minskat frånvaron utifrån intensivt arbete. Som helhet når förvaltningen inte målet.

Sjukfrånvaro per avdelning	Snitt %	Kort	Lång
VSU exkl bemanningseenheter	6,2	2,39	3,81
VoO - hemtjänst	12,67	3,92	8,75
VoO - särskilt boende	14,14	3,67	10,47
OoF	8,86	2,61	6,25
IFO	8,26	2,18	6,08
ASI	5,55	2,35	3,2

Fler medarbetare upplever ett hållbart arbetsliv

Uppnås

Arbete har pågått inom förvaltningens samtliga delar för att medarbetarna ska uppleva ett hållbart arbetsliv. Det pågår ett kontinuerligt arbete med den organisatoriska och psykosociala arbetsmiljön i personalgrupperna genom olika metoder, såsom mätsticka, enkäter och samtal. Förvaltningen har arbetat med att möjliggöra ett nära ledarskap genom att minska antalet medarbetare/chef. Det finns fortsatt enheter där chef har många för många medarbetare, men generellt har förändring skett.

Förvaltningen arbetar aktivt med införande av heltid som norm och i det hållbara scheman.

Personalspecialisterna inom förvaltningen har arbetat aktivt med att ge ett riktat stöd till cheferna gällande rehab och sjukfrånvaro samt deltar vid APT som medledare till chef för att processa frågorna. Förvaltningen som helhet når målet, baserat på resultat i senaste personalenkäten samt enskilda enkäter som genomförts.

Nyckeltal/jämförelsetal

	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Utveckl. 18/19
Äldreomsorg			

Äldreboende platser	371	371	+1 %
Korttidsplats (3,5 pl disp Thn)	36	36	+0 %
Hemtjänst timmar (utförda tim)	225 239	228 627	-1 %
Antal besök dagverksamhet	10 412	9 369	+11 %
Medicinskt färdigbehandlade	1 860	1 568	+19 %
Antal vårdagar med betalningsansvar	109	487	-78 %
Hem för vård och boende (HVB)			
Antal vårdagar, barn 0-21 år	5 963	6 938	-14 %
Antal vårdagar, vuxna	537	685	-22 %
Antal vårdagar, familjehem	27 040	24 153	+12 %
Omsorg om funktionshindrade			
Antal boendebeslut enl. LSS	162	159	+2 %
Antal boendebeslut enl. SoL	36	41	-12 %
Antal boendestödsbeslut SoL	102	95	+7 %
Antal tillgängliga bostäder egen regi (LSS och SoL)	196	192	+2 %
Köpta externa platser	16	17	-6 %
Personer med pers.ass. SFB	47	49	-4 %
Personer med pers assistans, LSS	19	20	-5 %
Antal beslut daglig verksamhet, LSS	160	145	+10 %
Försörjningsstöd			
Antal bidragshushåll	777	747	+8 %
Försörjningsstöd, mkr netto	42	36	+17 %
Flyktingverksamhet			
Antal mottagna flyktingar (kommunplacerade)	40	199	-80 %
Antal mottagna EKB (enl Ersättningsförordningen)	17	41	-59 %
Arbetsmarknad			
Antal anvisade personer	1 102	1 385	-20 %

Ekonomisk analys

Resultaträkning, mkr	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Statsbidrag	110,6	140,2	179,1
Övriga Intäkter	103,5	100,0	99,8
Summa intäkter	214,1	240,2	278,9
Personal	857,1	862,5	840,4
Omkostnader	382,6	388,3	368,6
Avskrivningar/interränta	5,0	4,9	4,2
Summa kostnader	1 244,7	1 255,7	1 213,2
Nettokostnad	1 030,6	1 015,5	934,3
Nettobudget	1 000,4	990,3	920,0
Resultat	-30,2	-25,2	-14,3

Årets resultat visade underskott med 30,2 mkr. Detta motsvarar 3,0 procent av nettobudgeten. Intäkterna minskade med 10,9 procent vilket berodde på minskade ersättningar från migrationsverket, arbetsförmedlingen samt socialstyrelsen.

Personalkostnaderna minskade med 0,6 procent, förklaring finns inom AME och extratjänster där motsvarande intäkter från arbetsförmedlingen också sjönk.

Omkostnaderna minskade med 1,5 procent, detta förklaras av lägre hyror p.g.a. avvecklingen av servicehusen samt lägre kostnader för inhyrd personal. Nettokostnadsökningen var 1,5 procent.

Anslagsbindning, mkr	Intäkt	Kostnad	Netto	Budget-diff
Nämnd/Adm	4,3	41,6	37,3	0,1

Äldreomsorg	85,8	603,1	517,3	-9,5
Individ och familjeomsorg	18,8	194,0	175,2	-13,4
Omsorg om funktionshindrade	46,9	290,3	243,4	-7,9
Arbete, sysselsättning och integration	58,3	115,7	57,4	0,5
Netto	214,1	1 244,7	1 030,6	-30,2

Nämnd och administration

Anslagsbindningsnivån redovisade överskott på 0,1 mkr.

Överskott redovisas för förfogandemedel 1,1 mkr, personalkostnader 1,6 mkr, rehab 0,8 mkr samt socialnämnden 0,2 mkr. Underskott redovisas för IT 3,6 mkr samt färdtjänst 0,3 mkr.

Äldreomsorg

Anslagsbindningsnivå äldreomsorg redovisade totalt ett underskott på 9,5 mkr.

Vård och omsorg

Avdelningen redovisade ett underskott på 3,8 mkr.

Resultatet för Gemensamt vård och omsorg var överskott på 1,2 mkr.

Hemtjänsten redovisade ett underskott på 4,8 mkr. Det ökade underskottet jämfört med föregående år är huvudsakligen ett resultat av ökat antal vårdtagare och ett ökat antal utförda timmar totalt, när extern utförarens timmar inkluderas. Hemtjänstens enheter har intensifierat arbetet med att höja effektiviteten vilket gett bättre resultat än föregående år på flera enheter men det finns fortfarande orsaker till underskottet som också är baserade på ej uppfyllda effektivitetsmål.

Särskilda boenden redovisade ett underskott på 0,2 mkr. Gemensamt särskilt boende visade ett överskott på 2,1 mkr vilket till största del berodde på mer hyresintäkter än budgeterat.

Boendena visade ett underskott på 2,3 mkr. Avsatt budget för helårseffekt på Niklasbergsvägen 1 motsvarande 7,1 mkr eliminerar till största del av kostnader för tungt vårdärende samt överflyttning och uppstart av nytt boende.

Vård, stöd och utredning

Avdelningen redovisade underskott på 5,7 mkr.

Största avvikelsen återfinns inom hemsjukvården som redovisade underskott på 2,7 mkr. Överskridandet har huvudsakligen uppstått på personalkostnaderna, 1,3

mkr inklusive köp från bemanningsföretag, samt för delegerad tid, 0,6 mkr. Sistnämnda är ett resultat av både ökad internt utförd HSL samt ett antal ärenden med stora vårdbehov vilka handhas av externa företag. Nattpatrullerna överskred budget med 1,7 mkr. Resultaten för båda dessa verksamheter är en följd av ökade behov av insatser bl.a. beroende på fokus på tidigt hemtagning från sjukhusen. Detta har resulterat i en minskning av antal betaldagar med 78 % jämfört med föregående år.

Korttidsverksamheten redovisade underskott på 0,8 mkr. Budget för antal platser på Nyhaga reducerades från 18 till 12 inför 2019. Ett stort behov av korttidsplatser medförde att neddragningen inte kunde genomföras under första delen av året.

Biståndsenheten överskred budget med 0,7 mkr beroende på hög arbetsbelastning och därmed höga personalkostnader. Ökad semesterlöneskuld inom bemanningsenheten medverkade till ett resultat på minus 0,3 mkr.

Larmmottagningen redovisade ett överskott på 0,5 mkr beroende på förändring av semesterlöneskuld samt intäkter från ABVB för utförda larmbesök inom trygghetsboenden. Öppen dagverksamhet visade överskott, 0,1 mkr.

Individ och familjeomsorg

Avdelningen redovisade underskott på 13,4 mkr.

Barn och familjestöd redovisade underskott på 39,9 mkr där största delen av underskottet berodde på placeringar av barn och ungdomar både inom HVB och familjehem. Placeringar inom HVB redovisade underskott på 15,2 mkr och familjehem underskott på 20,7 mkr. Antalet vård dygn inom HVB har under året minskat med 975 stycken medan det inom familjehem ökat med 2 887 stycken. Särskilt förordnad vårdnadshavare redovisade underskott på 3,1 mkr.

Vuxenvården redovisade ett överskott på 4,6 mkr vilket härrör sig till färre externa placeringar samt mindre kostnader för personal pga. vakans och annan frånvaro.

Försörjningsstöd gjorde överskott på 0,1 mkr. Utbetalt försörjningsstöd redovisade underskott med 7,5 mkr, detta underskott reglerades med tidigare års uppbokade schablonersättningar från Migrationsverket. Antalet hushåll under 25 år har under året ökat med 19 %, vilket motsvarar ca 22 hushåll. Hushållen med långvarigt försörjningsstöd (mer än 10 mån) ökade med 5 % vilket motsvarar ca 13 hushåll.

IFO gemensamt redovisade överskott på 21,1 mkr, detta på grund av tillfälligt budgettillskott på 20,0 mkr

Omsorg om funktionshindrade

Avdelningen redovisade underskott med 7,9 mkr.

Underskott redovisades för köpta platser med 14,6 mkr, fördelat på barn/unga 7,8 mkr, boende LSS 3,5 mkr samt boende SoL 3,3 mkr. Orsaker till platsköp var att boendelösningar för vissa målgrupper saknades i Vänersborg. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att erbjuda lämpliga boendelösningar inom kommunen för att minska detta underskott.

Personlig assistans enligt LSS redovisade underskott med 0,5 mkr, underskottet ligger på privata utförare av personlig assistans då ett ärende tillkom under 2019.

Boende LSS redovisade överskott på 2,6 mkr som förklaras av att budgetmedel inom resursfördelningen inte fördelats ut till enheter där vakanta platser funnits

och att enheterna kunnat minska ner bemanning samt att verksamheterna ställt om till effektivare användning av personalen. Boende SoL redovisade överskott på 2,3 mkr vilket förklaras minskat vikariebehov och att verksamheterna nyttjar personalen effektivare.

Överskott på 3,4 mkr redovisades för korttidsvistelse/tillsyn. Förklaring till detta är sålda platser till andra kommuner samt avveckling av korttidsstillsynen under året.

Arbete, sysselsättning och integration

Avdelningen redovisade överskott på 0,5 mkr.

Arbetsmarknadsenheten redovisade överskott på 1,8 mkr. Budgeten för olika ungdomsanställningar har inte nyttjats fullt ut vilket gav ett överskott på 1,2 mkr. Minskad semesterlöneskuld bidrog med 0,5 mkr.

Daglig verksamhet redovisade ett underskott på 1,1 mkr, vilket huvudsakligen berodde på att omsorgsresorna överskred budget med 0,6 mkr samt hyrorna med 0,3.

Flyktingverksamheten redovisade ett underskott på 0,1 mkr.

Personal

	2019	2018	2017
Antal anställda	1 711	1 800	1 797

Antal månadsavlönade den 1 november var 1 711 personer varav 1 437 kvinnor och 274 män.

85,0 % av de tillsvidareanställda kvinnorna har en heltidstjänst. 89,8 % av de tillsvidareanställda männen har en heltidstjänst.

Investeringar

mkr	Investeringssplan	Utfall	Budget-diff
Nämnd/adm	0,5	0,0	+0,5
Äldreomsorg	6,5	4,8	+1,7
Individ- och familjeomsorg	0,5	0,2	+0,3
Omsorg om funktionshindrade	0,5	0,6	-0,1
Arbete, sysselsättning och integration	0,3	0,6	-0,3
Netto	8,3	6,2	+2,1

Budgetöverskridande inom omsorg om funktionshindrade beror på det nyöppnade boendet på Idrottsgatan samt det nya korttidsboendet på Lindbacken för barn och unga. Budgetöverskridande inom ASI är kopplat till nya lokaler på Trenovaområdet.